Jaro V. Oktobro, 1923. Numero 2

BULGARA ESPERANTISTO

ABONPAGO:
por Bulgarlando 30 levoj.
por fremdlando: bonvalutaj 60 lv., malbonvalutaj 40 levoj.

MONATA ORGANO DE LA BULGARA ESPERANTISTA SOCIETO

АБОНАМЕНТЪ:
за България 30 лв.
Обявления:
кв. см. 2 лева
Отделенъ брой 350 лева

Препоржчано отъ М-о Н. Пр. за учил. библ. съ окр. № 1870 отъ 27. I. 1922

La nova fazo en nia movado.

La XVI Universala kongreso de Esperanto ne okazos en Sofio, sed en Vieno.

Tio estas la definitiva decido de la Centra Komitato de K. R. (Ĝenevo), prenita kun konsidero al la ĝeneralaj cirkonstancoj kaj la utilo de la tuta movado.

Ni scias, ke la tuta bulgara esperantistaro renkontos kun granda bedaŭro tiun decidon, tamen ni devos ĉiam meti la bonon de la komuna afero super niaj preferoj, kaj ni discipline obeos ĝin.

Nun ni havas la taskon eklabori ankoraŭ pli energie kaj montri al la mondo per novaj sukcesoj, ke ni estis indaj por la honoro, kiun la Nürnberga kongreso faris al ni, elektinte nian ĉefurbon kiel kunsidlokon de la XVI-a.

Laŭ la atentinda konsilo de S-ro Edmond Privat, la Centra Komitato de BES decidis organizi, se eble, balkanan esperantistan konferencon en Sofio dum la somero, antaŭ la universala kongreso. La Centra Komitato demandis pri tio la esperantistajn organizaĵojn en Rumanio, Jugoslavio, Konstantinoplo kaj Ateno. Ni esperu, ke almenaŭ tiu ĉi antaŭkongreso povas okazi. En tiu okazo la bulgara landa kongreso (XI) estos en Sofio, de kie oni aranĝos komunan forveturon al Vieno. Se ne — la XI bulgara Esperanto-kongreso kunsidos en Ruse.

En tia stato estas nun la aferoj. Ni estas certaj, ke la tuta bulgara esperantistaro, hardita kaj provita en la ĝisnuna movado, trankvile renkontos la novan fazon en la movado kaj daŭrigos senhalte, same senlace kiel ĝis nun, sian agadon. Ĝi pruvos, ke ĝia agemo estas impulsata ne nur de tia hazarda fakto, kia estas la universala kongreso, sed de profunda konvinko kaj ideeco, kiuj karakterizas la seriozajn movadojn.

Do, nia voko restas: antaŭen senhalte al novaj venkoj!

Ada.

Solulo

Penĉo Slavejkov.

Rememoroj pri junaĝo —
venta blovo en somer' . . .
Laŭ la vojo monda larĝa
vagas sola li sur ter'.

Kaj anime elstariĝas
brunokuloj — ĉarma vid', —
nokte dolĉaj renkontiĝoj,
flustro kaj senzorga rid' . . .

Kiel vent' en somervarmo
lin alblovis rememor' . . .
Tuŝis li per trema mano
blankan barbon en dolor'.

Trad. Mitl.

Devo.

„Ekiru vigle tuj, Johan . . .

Ivan Dobrev.

Vekiĝu tuj, vi nigra sklavo,
ebria per tolera vin'.
Ekbatu liron per la glavo —
la sun' leviĝas, gloru ĝin!

Ĉar la sonor' eksonis jame —
sonor' la lasta por komenc',
sonor' la lasta de l' malamo
havanta kronon de potenc' . . .

Forlasu kanton de l' malĝojo
kaj la ebrion de l' kimer' —
ekiru tuje laŭ la vojo
de la martiroj por la ver'!

Pleniĝos vazo de l' tolero,
kaj sin disverŝos fajra ond'.
Kaj per la sango kaj la fero
ekregos paco en la mond'.

Sed vin bezonas la batalo —
ne vantu plu, ekiru tuj!
Sufiĉe trinkis vi da galo,
vi, sklavo sur la ter'-patruj'!

Dim. Zlatarski.

Dimĉo Debeljanov.

Dormas l' urb'.

Dormas l' urb' en sonĝa sinforges'.
De l' perfida nokt' fidela id',
vagas kun senhejma mi spirit' —
flustras, flustras, flustras pluv' sen ĉes' . . .

Ektreminte sur la trotuar',
paŝoj kadenceĥas en la strat',
kaj post mi, de la sufero frat',
pri pasinto iras plendoj — ar'.

Kara reviviĝas en memor'
la vizaĝ' infana de l' knabin'
iam sojle lumiginta min —
kreskas kreskas, kreskas la dolor' . . .

Venis ŝi kun vekiĝinta flam'
kun rideto flama de l' pasi',
sed eternan belon revis mi
kaj forpuŝis ŝin kun ŝia am'.

Land' mal'uma de l' malĝoj', glaci' —
la pasinto restis ie for
kaj el tie sendas ŝi kun plor'
dolor-krion: kial, kial — ci?

Dormas l' urb' en sonĝa sinforges'.
De l' perfida nokt' fidela id',
vagas kun senhejma mi spirit' —
flustras, flustras, flustras pluv' sen ĉes' . . .

Trad. Ivan Dobrev.

Kiel kamparano akiris per mensogado reĝan filinon.

(Flandra Rakonto).

Estis iafoje belega reĝa filino, kiu nur edziniĝus kun tiu, kiu povus dirigi ŝin: „vi mensogas!"

Grafoj kaj baronoj, knaboj de l' plej riĉaj familioj, venis al ŝi centope, sed ne unu el ili kapablis elparoligi al ŝi tiujn vortojn.

Iun tagon kamparano tie preterveturis kun sia ĉaro kaj sia servisto.

— „Certe okazas io en la reĝa palaco", li diris, „ĉar multaj sinjoroj en - kaj eliras. Se mi ne estus kun mia ĉaro, mi ankaŭ enirus".

— „Nu, mastro“, diris la servisto, „faru tion; mi ja hejmenveturos kun la ĉaro“.

La kamparano ne longe pripensis la aferon kaj kuraĝe eniris la palacon. Tie la princino subite ekrimarkis lin kun lia blua vesto, meze de l' nobeluloj.

— „Patro“, ŝi demandis al la reĝo, „ĉu ni permesos ankaŭ al tiu kamparano aspiri je mia mano?“

— „Nu, kial ne, infano mia? Tiu certe ne sukcesos“, diris la reĝo ridante.

La princino iris ĉe la kamparanon kaj kondukis lin tra la palaco, por doni al li okazon por paroli kaj . . . mensogi.

Promenante ili ambaŭ alvenis en la ĉevalejon.

— „Ni havas grandajn kaj belajn ĉevalojn, ĉu ne?“ ŝi diris.

— „Jes, sed ili tamen multe diferencas de la miaj. Mi havas hejme ĉevalon, kiu estas tiom alta, ke — kun via permeso — ĝia ekskremento jam sekiĝis kaj ŝimiĝis, antaŭ ol ĝi atingas la teron!“

— „Tio estas ebla“, respondis la princino, kvazaŭ ŝi kredis tion, kaj ili repromenis en la bovejon.

— „Kiom grandaj kaj belaj bovoj ĉu ne?“ ŝi denove komencis.

— „Tio estas vera“, diris la kamparano, „sed, princino, vi devus vidi la miajn! Estas malfacile kredeble, sed mi havas hejme bovon, kiu estas tiom granda kaj larĝa, ke du muzikistoj ne aŭdus unu la alian, se unu el ili tamburus sur la maldekstra kaj la alia flutus sur la dekstra korno“.

— „Tio estas tute kredebla“, diris la reĝa filino, jam malpli konvinke.

Ili nun alvenis en la legomĝardenon.

— „Kion vi pensas pri niaj brasikoj?“ demandis la princino. „Ĉu vi jam vidis tiom grandajn?“

— „Nu, ĉe mi vi povas vidi aliajn brasikojn“, diris la kamparano. „En mia ĝardeno staras brasiko, al kiu ĉiu venas rigardi. Jam dum ok tagoj mi manĝis de ĝi, kiam antaŭhieraŭ unu roto da soldatoj pretermarŝis; ĉar torente pluvis, ili venis rifuĝi sub la subajn foliojn, kaj ne unu el ili malsekiĝis per unu akvoguteto!“

— „Tio estas ebla, amiketo!“ diris la reĝa filino iomete konfuze.

Nun ili estis apud la abelkorboj.

— „Ĉu ie`estas ja troveblaj tiaj abeletoj?“ demandis la princino.

— „Kion vi pensas!“ diris la kamparano. „Mi havas hejme en mia korbo abelon, kiu ĉiutage flugas al la kampo kaj vespere mi devas rekonduki ĝin per mia ĉaro. Kaj kio okazis pasintan vendredon? Ĝi estis rampinta sur dikan tilion, kaj kiom ajn mi kriis, ĝi ne volis malsupreniri. Fine mi mem rampis sur la arbon, sed falis teren! Kaj jen, mi falis en tiom profundan puton, ke mi ne plu povis eliri el ĝi. Mi sendis tuj miajn gambojn hejmen por fosilo, kaj tiamaniere mi sukcesis eliri el ĝi. Tio estis do

feliĉaĵo kun malfeliĉaĵo. Sed, kiam mi estis elirinta el la puto, kion mi vidas kuŝanta sube en ĝi? . . . Malgrandan papereton! . . . Kaj ĉu vi scias, kio estis sur ĝi? . . . Estis skribita sur ĝi, ke via patro devenas de ĉifonisto".

— „Vi mensogas!" ekkriis la reĝa filino kolerege.

— „Kaj vi estas kaptita, ĉu ne, knabino?" ekkriis la kamparano, ridante kaj dancante pro ĝojo.

Kaj tiamaniere kamparano akiris per mensogado reĝan filinon.

Rerakontis **Jan van Schoor.**

Eĥo de Tirnovo.

Impresoj de rumana samideano.

De samideano Tiberio Morariu en Bukureŝto ni ricevis la sekvantan leteron, adresitan al la bulgara esperantistaro:

Karegaj fratoj!

Ĵus alvenis la „Bulgara Esperantisto" prikongresa, kaj ĝin legante, mi sentas, kvazaŭ varma blovo venus el la raporta literaro kaj traflugus la animajn kordojn internajn, eksonigante la plej karajn memormelodiojn.

Kongresaj tagoj. Bela sonĝo . . . Nun reviviĝas. Kaj aperas bildoj en mia animo, bildoj-filmoj, jen unu post alia kaj ĉiuj tiom karaj al mi. Kaj mi denove estas en nia kore kara Bulgario. En Tirnovo. Antaŭ la urba ĝardeno. Kaj aperas antaŭ ni ĉarma, maljuna samideano kun longa barbo. Kaj akceptas nin ĉe la ŝtupo malsupra, antaŭ la kunvenejo, donante al ni, simplaj verd-stelaj soldatetoj — honoron reĝan. Sinjoro Aktarĝiev . . . Tiom ĉarme parolanta. Sed la plejan valoron al liaj vortoj donas tiu tremo, kiu vibras en lia voĉo, tiu voĉtremo, kiun kaŭzas lia koratmosfero — troplenigita per elektro ama. Kaj ni supreniras en la ĝardenon, ne — en la ĉielon! Ektondras la akordoj potence-majestaj de la „Espero", niaj koroj kunpremiĝas kaj mi eĉ ne scias, kion mi vidas, ĉar larmovualo malheligas mian okulparon, antaŭ kiu kunfluas la figuroj de l' esperantistoj ekleviĝintaj por nin saluti, mi jam ne povas diferencigi homojn, lampojn, brilon, kanton, — ĉio, ĉio kunfluas kaj ni nur ploras kaj ploras . . .

Kaj la malfermo. Solenoplena. La paroladoj . . . Ho Esperanto! Kiajn sorĉajn fortojn vi donis al Tiberio tutjuna. Jen li parolas kuraĝe kaj . . . majstras la animojn, ludas per la koroj. De kie mi havis tian povon, ho Esperanto mistera! Jen cent kaj cent okuloj, kiujn briligas mia bonhumoro, jen la okuloj de sinjoro Aktarĝiev — en larmo naĝantaj pro kortuŝo. Kaj ĉiuj, ĉiuj paroloj tiom sinceraj, elkoraj. Kaj pri ni oni diras, ke „rumanoj kaj bulgaroj estas tradiciaj malamikoj"! . . .

Poste la vesperfestoj. La karaj blinduloj. Blinduloj nur korpe, ĉar en iliajn animojn Esperanto lumon portis. — Kiom lerte ili

ludas! Ili ne vidas, sed iliaj muzikinstrumentoj tamen sammomente ekfunkcias. Kaj la ĉambregon plenigas varmaj sonoj . . . — Jen deklamoj, jen kantoj. Kaj enlitiĝonte min ravas ankoraŭ la enoreliĝinta akompana melodio: „Bonan nokton, bonan nokton!“ . . .

Kaj la promenoj en-kaj eksterurbaj. La gajaj kunmanĝoj. Bulgaraj vortoj multekostaj. Poste la piroj. Kaj ĉie, ĉie niaj karegaj Ada kaj s-ro P o m a k o v, a d e bonhumoraj, viglaj kaj vigligaj. Senlacaj. Ĉarmegaj.

La ekskurso al la monaĥejo . . .

Ĉie nur belo, ĉie, ĉiam ĉarmo . . .

Kaj ĉiuj tiom ĝentilaj, tiom bonvolaj al ni, senescepte karegaj samideanoj — g e a j!

Fine la vagonaraĉo kaj finfine la ŝipaĉo nin forigantaj. Kaj disflugas la lokomotiva fumo, forvaporiĝas, kiel nia Bulgaria sonĝo, kaj la enviaj ondoj de l' Danubo ĉiam pli kaj pli forpuŝintaj nin de la bordo, kie punktiĝas la kara figuro de nia fervorega samideano Georgiev . . .

Tamen, ĝi ne estas nur sonĝo. Tiu belega semajno, kies memoro forte enradikiĝis en niaj koroj. Kaj sur la tempoceano de l' okazintaĵoj ĝi restas kvazaŭ lumturo montranta al ni vojon rektan al la pacaj bordoj de Esperantujo . . .

Kun koraj memoroj salutas vin frate via

Bukureŝto, 5. IX. 1923. **Tiberio Morariu.**

Около въпроса съ Младежкия Есперантски Съюзъ въ България.

Въпреки че Десетия, блѣскаво изнесенъ, бѣше достатъчно плодоносенъ, все пакъ останаха въпроси, които не получиха пълно разрешение.

Такъвъ е въпросътъ съ организацията на младежьта.

Необходима ли е организация на младежьта или не, въ такава форма поставенъ въпроса поиска своето разрешение. И дветѣ положения споредъ рапорта отъ конгреса, който четемъ въ бр. 12 г. IV на В. Е., били защитени. Резултатътъ обаче, отъ взетитѣ решения показва вече съвсемъ ново, друго положение, което въпреки че е една значителна крачка напредъ, все пакъ е непълно и неоснователно. Да видимъ, въ какво се състои работата.

Първото положение — да се организира младежьта, се базираше на следнитѣ реални изисквания:

1. Назрялата потрѣбность отъ едно р а з ш и р е н и е на п р о п а г а н д а т а, което да обхваща младежьта, п р е д и м н о у ч а щ а т а се, като единъ отъ най-важнитѣ фактори на тази пропаганда и с ъ з д а в а н е д в и ж е н и е въ нея за Есперанто.

2. Създаването на ученически-младежки д-ва въ всѣко училище, които, независимо отъ общитѣ организации, да проявятъ дейность съобразно условията въ своята область.

3. Свързването на тѣзи дружества въ общъ съюзъ, който планомѣрно да ржководи и представлява младежкото движение, като координирва изолираната дейность на отдѣлнитѣ дружества и поддържа неразривни свръзки помежду имъ.

Реалниятъ изразъ на тази нужда, — създаденията близу преди 3 години Младежки Есперантски Съюзъ въ България — прочее трѣбваше общо да се подкрепи, като му се даде самостоятелна работа средъ младежьта.

Второто положение, — че организация за младежьта не е нужна, се базираше на следното:

При наличностьта на Б. Е. Д. не може да сжществува друга организация съ паралелна цель (пропагандата на Есперанто), понеже се раздвояватъ силитѣ и средствата.

Второто положение следователно поддържаше пълна централизация безъ огледъ на мѣстна пропаганда или пропаганда съобразно дадени условия.

Но че пълна централизация днесъ е ненавременна, това логически го доказаха нѣколкото, отстжпления които се направиха и правятъ въ последно време.

Първото и най-главно отстжпление, това бѣше реформирането организационната система на Б. Е. Д. на 8я конгресъ. Последното преди се състоеше отъ членове отдѣлни есперантисти, — следователно цѣлата членска вноска отива въ централната каса, днесъ непосредствено есперантиститѣ не сж членове на д-вото, а половината отъ тѣхната членска вноска трѣбва да остава въ касата на мѣстнитѣ организации, за които вече никой не ще оспорва, че не сж нужни и че не играятъ най-важната роля въ пропагандата.

Друго отстжпление. Докато преди съ най голѣмъ апломбъ се твърдѣше, че е „аномалия“ да се „дѣлимъ“ на млади и стари (В. Е. бр. 9 г. IV), днесъ Десетия решава да се образуватъ при всѣка група отдѣлни ученически-младежки секции. Защо тази аномалия? Защо това ново отстжпление? — Защото трѣбваше да се вематъ най-после подъ внимание новитѣ условия на живота, които вече диктуваха и нови средства въ пропагандата на идеята и езика. Училището, факултативното преподаване на езика, все повече и повече зараждащето се движение въ младежьта, главно учащата се, и редъ други условия бѣха важни стимули за една по-друга организация, която да се базира върху творческия ентусиазъмъ на тази младежь, който иска самостоятелно проявление и просторъ. Отъ друга страна, явяващето се неудобство,

което поставяше ученицитѣ извънъ своята срѣда, и съ това парализираше тѣхната способность за работа и проявление, а заедно съ това и факултативното преподаване безъ организация би останало безрезултатно, — всичко туй изискваше това ново разрешение на въпроса. Защо напр. на нѣколкото ученика, намиращи се въ мѣстната организация на възрастнитѣ, да не се използуватъ тѣхнитѣ младежки сили, за образуване едно силно ученическо д-во, което би раздвижило ученическата срѣда, би създало борци, би създало животъ, би ангажирало всички училищни средства за една ползотворна пропаганда, би подготвило срѣдата, кждего учащитѣ факултативно езика, да намѣрятъ приложението му, които иначе биха се изгубили и биха забравили това, което сж учили и т. н. и т. н. Ето защо трѣбваше да се създадатъ най-после тѣзи отдѣлни уч. младежки секции. Тѣ сж, които ще бждатъ подготовителнитѣ ядра, тѣ сж, които ще дадатъ най-смѣлитѣ ратници на есп. движение като бждащи граждани.

Но въ рапорта отъ конгреса четемъ по-нататъкъ следното: „Между гимн. секции, желателно е да сжществуватъ отношения, но не и отдѣлна и свързана съ бюджетъ организация".

Това положение, толкова забъркано и заплетено, до което се достигна, неможеше освенъ да се оправдае съ това, че Десетия вече бѣше отхвърлилъ самостоятелната организация на младежьта, а въ сжщото време неможеше да игнорира и една викаща нужда. — Ето защо се допуснаха тѣзи противоречия.

Нуждата отъ организация следователно се е чувствувала, тя допусна страшната „аномалия" да се организиратъ самостоятелно младежитѣ, въпреки че това, споредъ нѣкои, разваляло единностьта и централизацията. Но още тогава, това „официално" вече решение на конгреса се е виждало непълно, че създаденитѣ по такъвъ начинъ младежки секции оставатъ изолирани въ своята дейность, ето защо сжщия конгресъ желае да се създадатъ между тѣхъ свръзки и отношения. Но по какъвъ начинъ? — Безсиленъ е аргумента, че при необходимостьта на една младежка организация, къмъ която водятъ всички пжтища на досегашнитѣ допущания — да се твърди, че въпреки това, не трѣбва да сжществува такава съ бюджетъ! Това състояние е съвсемъ безосновно. — Организация безъ бюджетъ не е нищо, освенъ една фикция.

Но кои бѣха мотивитѣ които накараха нѣкои да се обявятъ противъ Мл. Есп. С., за които сжобщава рапорта. Това сж мотиви повече фиктивни, отколкото действителни. Като оставимъ на страна голѣмото значение отъ такава една младежка организация за есп. движение, твърдението какво тя, като действува паралелно съ общата — Б. Е. Д., раздвоява силитѣ е напълно неоснователно. Паралелната

дейность не отслабва, а напротивъ увеличава силитѣ. Но да видимъ показалъ ли е Мл. Есп. С. нелоялность и противодейностъ: още на I-я учр. конгресъ, той се постави за клонъ на Б. Е. Д., което значеше, че последното е главния ржководящъ центъръ на есперантското движение въ България, а Мл. Е. С. негово помощно тѣло въ пропагандата; на втория си конгресъ той се задължаваше къмъ Б. Е. Д. съ такива материални задължения, които бѣха отъ естество съвсемъ да парализиратъ неговата дейность; както едната, така и др. година, той не предприе никаква акция, съ която да противодействува; презъ всичкото време е билъ въ пжтя на разбирателството, взаимното подпомагане и задружната дейность. Тогава кжде е неговото противодействие? И затова ли въ резултатъ презъ тѣзи две години не можеше да се срещне нищо друго, освенъ старанието да се дискредитира този съюзъ и напжлно унищожи.

Но мотивътъ, че Мл. Есп. С. пречи на пълната централизация, е въображаемо зло. Впрочемъ ний видѣхме, какво тази централизация прави все повече и повече отстжпления съобразно нарасналитѣ нужди. А специално за съюза, този последния е билъ и е съставна часть отъ общото цѣло.

Значи развитието на обстоятелствата влече неминуемо къмъ първото поставено положение, именно — необходимостьта отъ организиране на младежьта и нейния реаленъ изразъ — Мл. Е. С. Като така Млад. Есп. Съюзъ въ България остава твърдо на своитѣ позиции: да се бори за пълното организирание и свързване на младежьта.

Цв. Цвѣтковъ.

Бележка на редакцията.

Като даваме мѣсто на горната статия, ние сме длъжни да заявимъ, че въ нея сж представени съвсемъ непълно и неточно мотивитѣ на тѣзи, които бѣха противъ сжществуването на самостоятеленъ съюзъ, а и общо сж противъ раздробяването на малкото есперантски сили въ отдѣлни самостоятелни организации (професионални и др.) което би създало една комична картина отъ цѣлото ни движение. Тѣ не изхождаха отъ теории за централизация децентрализация и пр. Тѣ не се ловѣха за формули и не ставаха самоволни роби на фрази, а изтъкваха само практичната страна на въпроса, нуждитѣ на момента. За единъ човѣкъ запознатъ съ българското есперантско движение отъ създаването му до сега, е ясно като бѣлъ день, че още е необходимо пълно сплотяване на всички есперантисти въ една организация, за да представляватъ тѣ една сила, единъ юмрукъ. Никакви теории не могатъ да оправдаятъ създаването на голѣми фирми съ нищожно съдържание.

Колкото за проявата на младежкия ентусиазъмъ, конгресътъ нагледно показа, че истинскитѣ младежи—есперантисти, които още сж на ученическата скамейка и работятъ въ секциитѣ на Б. Е. Д., а не сж организирани въ „реалния изразъ на есперантската младежь", далечъ

по-добре работятъ и сж по напреднали отъ мустакатитѣ старимладежи (учители, търговци и пр.), които сами се наричатъ младежи и заявяватъ, че се стесняватъ да се проявятъ напълно между възрастнитѣ есперантисти.

Най-сетне авторътъ на горепоместената статия изглежда че забравя едно нещо. Той заяви два пжти тържествено предъ всички конгресисти: Ако конгресътъ не приеме декларацията на младежкия подконгресъ, Младежкиятъ Есперантски Съюзъ престава да сжществува.

Конгресътъ отхвърли тѣхната декларация. Днесъ ние виждаме, обаче, че Младежкиятъ Есперантски Съюзъ продължава да функционира. — Ние сме изумени отъ този невѣроятенъ скандалъ или, по-право отъ това детинско схващане на въпроса за организация. Дава се тържествено заявление предъ цѣлъ конгресъ — и следъ десетина дни, като че не било нищо! Съ това честьта на Младежкия Есперантски Съюзъ е очернена отъ тѣзи, които погазиха дадената дума.

И най-чудното: този, който изговори тази тържествена декларация, вмѣсто да се стеснява отъ туй, че другаритѣ му затвориха очи предъ този фактъ и продължиха да действуватъ въ Съюза, излиза днесъ тъкмо той да защищава новосъздаденото опорочено състояние на този съюзъ...

Още много ни трѣбва, докато станемъ достатъчно зрѣли, за да можемъ да ржководимъ организации!

*

Статията на съидейника Цв. Цвѣтковъ, както и бележката на редакцията, бѣха набрани вече, когато получихме извлечение отъ окржжно № 2 на Младежкия Съюзъ, неофициално, незаверено, нескрепено съ подписи и печатъ. Въ него се обяснява, че заявлението на докладчика на Младежкия Есперантски Съюзъ предъ конгреса, какво Съюзътъ ще престане да сжществува, ако конгресътъ отхвърли искането му, изразено въ декларацията му, трѣбвало да се разбира тъй: Съюзътъ щѣлъ да престане да сжществува като секция на Б. Е. Д., а щѣлъ да продължи да сжществува като самостоятелна организация.

Смѣтаме за излишно да коментираме това. Нека пощадимъ читателитѣ на „Bulgara Esperantisto".

Като помѣстихме статията на г. Цв. Цвѣтковъ, ние изпълнихме дълга на редакцията, вѣрна на принципа „audiatur et altera pars" и приключваме този въпросъ. Накрай дължимъ да заявимъ, че Б. Е. Д-во не открива борба на Младежкия Съюзъ. Ние скърбимъ, че една часть отъ българскитѣ есперантисти се подава на теории на изискванията на момента, обаче, както сме заявили и другъ пжть, за насъ организацията е само черупката на нашата дейность, и тя сжществено значение за насъ нѣма. Ние знаемъ, до кжде ще стигне Младежкиятъ Есперантски Съюзъ, и сме увѣрени, че утрешния день ще покаже нашата правота. Ако обаче Младежкиятъ Есперантски Съюзъ успѣе да създаде нови есперантисти, успѣе да разпространи Есперанто повече, отколкото би постигнали неговитѣ членове това, ако работѣха въ Б. Е. Д-во — нека знае, че въ този случай, макаръ че ще излѣзе, че ние сме сгрешили въ предвижданията си, ние ще се радваме най-много и най-искрено.

Eraro.

En № 1 de la gazeto estas allasita jena eraro en la neklogo pri samideano Iv. Dobrevski: lia naskiĝvilaĝo estas v. Stargel kaj ne Muhovo, kiel presite.

Писмо отъ г. проф. Д-ръ Ив. Д. Шишмановъ.

Почетниятъ членъ на Б. Е. Д. г. проф. Д-ръ Ив. Д. Шишмановъ е отправилъ къмъ редакцията следното писмо, което се отнася до всички български есперантисти, и което помѣстяме съ най-голѣмо удоволствие въ нашето списание:

Многоуважаеми г. редакторе,

Моето отсжтствие презъ ваканциитѣ отъ Фрайбургъ ми попречи да изкажа Вамъ и чрезъ Васъ на Търновскитѣ конгресисти своята дълбока признателность за поздрава.

Особено ме трогна, че конгресътъ е решилъ (както чета въ Вашето отлично списание) „per bruaj aplaŭdoj" да ме поздрави.

Вѣрвайте ми, едно време азъ бихъ приелъ тая честь съ по-малка радость, защото, когато Софийското Дружество ме избра преди години за свой почетенъ членъ, азъ бѣхъ още единъ чисто платониченъ привърженикъ на Есперантското движение. Днесъ азъ съмъ всецѣло Вашъ samideano, чета свободно есперанто и всѣки вашъ успѣхъ е и мой успѣхъ. Ето защо и не усѣщамъ, че честьта, която ми се прави, е всецѣло незаслужена. Азъ съмъ въ всѣки случай гордъ, че въ тежкитѣ дни на началната пропаганда за Есперанто можахъ да ви дамъ своята морална подкрепа. За щастие днесъ вие нѣмате нужда вече отъ нея. Днесъ многобройнитѣ български есперантисти сж въ редоветѣ на най-ревностнитѣ последователи на гениалния Заменхофъ, и не ме очудва никакъ, че сте имали и смѣлостьта да поканите най-близкия международенъ есперантски конгресъ да заседава въ столицата на България.

Това Ваше решение е най-доброто свидетелство за Вашата сила и азъ не се съмнявамъ, че, ако предложението ви се приеме, вие ще направите всичко, да покажете на свѣта, че малката България, въпреки всички тежки удари на сждбата, върви смѣло по пжтя на прогреса и хуманностьта.

Kun koraj salutoj al la bulgara esperantistaro.

Проф. Д-ръ Ив. Д. Шишмановъ.

Freiburg in Br. 12 IX 1923.

ESPERANTO-MOVADO.

Enlanda.

— La famo pri la okazigo de la XVI universala esperantista kongreso en Sofio paroligis la bulgaran ĵurnalaron pri Esperanto. Krom la multfojaj mencioj kaj notoj en diversaj ĵurnaloj, la ĵurnalo „Vestnik na ĵenata" (ĵurnalo por virinoj) donis en sia 118 numero ĉefartikolon sub titolo: La virino en la Esperanto-movado.

Sofio. — La 16 de septembro okazis la jara kunveno de la Sofia sekcio. Oni konstatis, ke, kvankam la laboro de la sofiaj gesamideanoj estis fruktoporta, ĝi tamen ne estis egale intensa al tiu de la provincaj grupoj, kompare kun la grandeco de la ĉefurbo. Realigita buĝeto 12,000 levoj. Oni elektis novan estraron: prez. At. D. Atanasov, sekr.-kasisto Boris Pančev, bibl. Mara Zafirova. Kontrola komitato: G. Fandikov kaj Ivan Dobrev.

Breznik. — Okazis la jarkunveno de la loka grupo „Betulo". Elektita nova estraro: prez.: Marin Hristov; v. prez.: Asen Dortulov; sekr.-bibl.: Asen Bunjulov; kas.: Boris Durov; Kontr. komitato: f-inoj Vera Dimitrova kaj Rajna Mileva.

Ŝumen. — Je 29 aŭgusto okazis la jarkunveno de la grupo „Vekiĝo". Elektita nova estraro: prez.: Ilia Silvestriev, v. prez.: An. Radeva; sekr.: Belĉo Pavlov; kas.: f-ino St. Spirdonova; bibl.: Kir. Bogutinski.

Nova adreso de la grupo: Belĉo Pavlov, str. Ĉehlarska 932.

v. Sadovec, Lukovitsko. — Fondita nova grupo „Aŭroro", kiu aliĝas al B. E. S. Prez.: Sejko Pironski, sekr.: Atanas Lakov.

Internacia.

Есперанто въ Обществото на народитѣ. Недавна в. Миръ прибърза да съобщи, че О. Н. вземало решение да не препоржчва изучването на международния езикъ Есперанто, възъ основа на взетата резолюция отъ комисията за интелектуалното сътрудничество при Обществото; самата резолюция бѣ предадена неточно въ в. „Миръ"; тя нѣма такъвъ категориченъ характеръ.

Въ сжщность това бѣ едно мнѣние на тая комисия, което е било внесено на разглеждане въ току що закритата сесия на О. Н. Събранието на О. Н. като взело предъ видъ голѣмитѣ успѣхи на Есперанто въ последната година, напр. въ Бразилия, чийто делегатъ въ О. Н. миналата година се обявяваше противъ Есперанто, парламента току що е гласувалъ законъ, съгласно който при всички срѣдни училища въ страната се произвеждатъ изпити по международния езикъ Есперанто, счете резолюцията за неприемлива и докладчика бѣ принуденъ да я оттегли. Това е единствената резолюция отхвърлена отъ тазигодишната сесия на Обществото.

Съ този свой актъ О. Н. потвърди решението си отъ миналата година, съ което то удобри много благоприятния за Есперанто рапортъ на своя главенъ секретарь, който рапортъ е официаленъ документъ на Обществото и всѣки интересуващъ се може да научи отъ него, какво представлява днесъ Есперанто и какво значение има той за човѣчеството.

Есперанто и полицията. — Недавна в. Епоха, съобщавайки за предстоящия международенъ конгресъ на полицаитѣ въ Виена, съобщи че въ дневния редъ на конгреса е

поставенъ и въпросътъ за възприемането на единъ международенъ езикъ въ помощь на полицията, като изтъкна, че възприемането на Есперанто за такъвъ е предварително изключено.

Обаче въ разискванията станали на конгреса, следъ като е билъ изслушанъ делегата г. Маришъ (Будапеща), председатель на международната полицейска лига (тази Лига издава органъ „La policisto", списванъ само на Есперанто), въпреки, че болшинството отъ делегатитѣ не сж били запознати съ въпроса, конгресътъ съ голѣмо болшинство е избралъ комисия, на която е възложено да проучи пригодността на Есперанто за международенъ езикъ въ полицията и на следния (втори) конгресъ презъ 1924 год. да докладва за окончателното решение на въпроса. Г-нъ Маришъ е получилъ покана отъ петь различни страни да отиде и държи сказка по въпроса, подигнатъ на конгреса.

По такъвъ начинъ Есперанто, благодарение на своитѣ качества и пригодность, постигна още единъ успѣхъ тамъ, кждето това е било изключено, споредъ нѣкои.

Есперанто въ пощитѣ и телеграфа. Международниятъ съюзъ на пощ. и телеграфни чиновници-есперантисти е разпратилъ окржжно, въ което съобщава намѣрението си да отправи молба до международнитѣ пощ. и телеграфни съюзи за въвеждането на Есперанто като международенъ езикъ въ пощенскитѣ и телеграфни сношения между народитѣ. Тъй като това искане трѣбва да се подкрепи отъ факта, че Есперанто е разпространенъ между пощ. и телеграфни служащи, заедно съ окржжното се разпращатъ и списъци, въ които да се събератъ подписи на такива служащи или на институции, които иматъ интересъ отъ единъ международенъ езикъ въ пощенскитѣ и телеграфни сношения, съ което тѣ удостоверяватъ, че желаятъ въвеждането на Есперанто за такъвъ езикъ.

SCIIGOJ — ИЗВЕСТИЯ.

De la Centra Komitato.

Тъй като пропагандната седмица тази година попада въ днитѣ на изборната борба и ще изгуби своето значение, Ц. К. реши да я отложи за неопредѣлено време.

De la sekretariejo.

Понеже сжществуватъ населени мѣста, гдето нѣма секция отъ д-вото, а има отделни съмишленици, които се обръщатъ съ молба да бждатъ приети за членове направо въ д-вото, което нѣщо съгласно Устава е невъзможно, умоляватъ се всички секции веднага да съобщатъ въ д-вото своитѣ условия за членуване: начинъ на приемане нови членове, месечна членска вноска и др., за да можемъ въ случаи на подобни на горецитирания да даваме на съмишленицитѣ точни

данни безъ да има нужда тия последнитѣ да запитватъ повторно секцията, къмъ която трѣбва да се присъединятъ, та тогава да вематъ решение за присъединение. Давайки имъ тѣзи сведения, ще имъ изпращаме едновременно необходимия статистически въпросникъ, който новия членъ ще препраща въ секцията заедно съ молбата си за членство и вноската си.

Вънъ отъ това, ще можемъ и ние отъ своя страна да направимъ нѣщо за подтикване неорганизиранитѣ съмишленици въ градове и села, дето нѣма секции, да се присъединятъ къмъ сжществуващата най-близка такава.

Това съвсемъ не освобождава секциитѣ отъ да се грижатъ да въведатъ въ своята организация всички есперантисти отъ тѣхния районъ, ако още има неорганизирани такива.

De la redakcio.

На абонатитѣ не изплатили още абонамента си за новата година ще бждатъ изпратени квитанции чрезъ пощата; умоляватъ се всички, на които бждатъ представени тези квитанции, да ги изплатятъ.

По тая причина, всички, които сж събирали суми за абонаментъ и не сж още изпратили паритѣ въ редакцията, да сторятъ това веднага, за да се избѣгнатъ недоразумения и писменни обяснения.

— Редакцията моли онѣзи отъ миналогодишнитѣ абонати, които сж получили брой 1—2 отъ IV-годишнина на списанието по погрешка на тогавашния администраторъ въ два екземпляра, да повърнатъ обратно единия въ редакцията.

— Както и по-рано писахме, г. Ив. Кръстановъ, по настоящемъ въ Дрезденъ, готви за печатъ една обемиста „Българска Антология“ на Есперанто — букетъ отъ най-характеристичнитѣ български стихове и разкази отъ 40 по видни наши писатели и писателки — за опознаване външния свѣтъ съ националнитѣ скърби и радости. Инициативата е похвална и заслужава подкрепата на всички. — Имената на спомоществователитѣ — тия, които запишатъ поне 100 лева — ще се отпечататъ съ благодарность въ книгата, отъ която ще имъ се прати по единъ екземпляръ. Всичко да се адресира чрезъ Българското Генерално Консулство въ Дрезденъ (Германия).

De la Aranĝa Komitato de l' X kongreso en Tirnovo.

Estas konigate al ĉiuj partoprenintoj je nia X-a, ke la fotografisto-samideano Iv. Nikolov ellaboris belegajn fotografajojn laŭ la fotografado ĉe Hisarja — la historia loko de Tirnovo. La fotografajoj estas grandformataj, kaj kostas 80 levojn.

Ĉiu samideano, ĉiu grupo devas posedi tiun ĉi belegan memorajon pri nia sukcesa X-a kongreso en la antikva ĉefurbo. Mendu tuj ĉe la loka grupo, adreso: Georgi Dončev, str. Gurko 389, Tirnovo.

Unu el la plej eminentaj libroj de la nuntempo havebla en Esperanto!

Baldaŭ aperos en la Eldonejo da la

Frankfurter Societaets-Druckerei G. m. b. H. Abtlg. Buchverlag Frankfurt a. M.

EŬROPO ĈE LA ABISMO

de

FRANCESCO NITTI — lama ministrara prezidanto itala
(Esperanto-traduko de Robert Kreuz).

La aperigo de Esperanto-eldono de tiu ĉi eminenta libro, lerte elektita kaj kompilita kaj enhavanta la esencajn ĉapitrojn de la jam en 23 kulturlingvojn tradukitaj libroj de la konata itala ŝtatisto Francesco Nitti „La senpaca Eŭropo" kaj „La ruiniĝo de Eŭropo" (La vojoj al la rekonstruo) estas rimarkinda okazantaĵo sur la libromerkato Esperanta.

La aŭtoro, entuziasmigita de la ideo, diskonigi la enhavon de sia libro inter la anoj de la Esperanto-movado, loĝantaj en ĉiuj partoj de la mondo per aperigo de tiu ĉi eldono

verkos por la Esperanto-eldono specialan antaŭparolon.

Per tio la libro estos speciale valora por ĉiu ano de la Esperanto-movado.

La libro devas troviĝi en la biblioteko de ĉiu Esperantisto.

La prezo de la libro sekve de la tre ŝanceliĝaj ekonomiaj cirkonstancoj ne povas esti fiksata jam hodiaŭ.

Ni tamen petas, mendi tuj.

Mendoj alvenintaj antaŭ la elveno de la libro estos efektivigataj je reduktita prezo.

Asocioj, grupoj ktp.

speciale klopodantaj pri la disvastigo de la libro ĝuos senteblan rabaton je siaj mendoj.

Kondiĉe, ke anonciĝos sufiĉe da interesatoj inter la Esperantistaro **la** eldonejo estas preta krom la ordinara eldono aperigi apartan eldonon **aranĝitan** por libpo-amantoj. Interesatoj pri tio bonvulu sin turni al la eldonejo.

ABONU LA GAZETON

ESPERANTO TRIUMFONTA

Semajna — Aktuala — Grandformata — Ilustrita

Senpagaj monataj aldonoj:

„REVUO"

literatura kaj popolscienca

„INTERNACIA KOMERCO"

Ponumera prezo 4 levojn bulg. Abonojn akceptas:

Bulgara Esperantista Societo, Sofia, Maria Luiza 46

aŭ Georgi Hr. Gaŝevski (oficiala agento por Bulgario)
Sofia, bul. Maria Luiza 46.

por minimume 10 numeroj kontraŭ antaŭpago.

Senpagajn specimenojn petu de la

ADMINISTRACIO, HORREM BEI KOELN, GERMANLANDO.

До .....

560. ШУМЕН — Илия Силвестриев,
ул. Паиси 28.

Libroj kaj gazetoj.

Libroj.

Guto post guto. Originalaj versajoj el la esperanta poezio, kolektitaj de Panajot Hitrov. Eldonejo „Esperantio", Berlin — Charlottenburg, 2, Fach 18 (Germ.). Prezo ne montrita.

Bone elektitaj versajoj de esperantaj poetoj el diversaj nacioj. La bulgaraj esperanto-poetoj estas reprezentitaj per Sim. M. Simeonov (La vivo) kaj Ilia Silvestriev (vanitas vanitatum). La teknika flanko de la eldono estas neriproĉebla.

Koresponda Fako.

Esperantista Rondeto en Jičín interŝanĝas ĉiujn objektojn (G PK PIbfI PM GLM gvidl. bíld. lernilojn, alfabetumojn k. t. p.) por ekspozicio. Rondeto garantias respondon. Adreso: A. Šikl, Jičín, Ĉenoslovakio (Eŭropo).

„ESPERANTIO" — е полумесечно илюстровано списание, съ най-интересни новини изъ цѣлъ свѣтъ. 10 броя струватъ 30 лева предплатени.

„LITERATURA MONDO" — е месечно списание за литература и изкуство. Всѣка книжка е една побѣда на Есперанто. Годишенъ абонаментъ 120 лева.

„LUMTURO" — е полумесечно политическо списание за интереситѣ на хората съ отбрано съдържание — апостолъ на мира. Годишенъ абонаментъ за България 50 лева.

„ESPERANTO TRIUMFONTA" — единствения седмиченъ вестникъ на Есперанто. Всѣки брой 4 лева. Абонаментъ се приема най-малко за 10 броя.

„ESPERANTO" — органъ на Universala Esperanto Asocio — всѣки есперантистъ трѣбва да го получава. Абонамента му заедно съ членство къмъ UEA — 100 лева

Абонира и приема обявления за горнитѣ списания Б. Е. Дво, срещу предварително напълно внесена стойность на поржчката.

Redakcia Komitato:
A'. D. Atanasov, Pan. At. Kolev
Dimitr Simeonov
Adreso de la redakcio: Sofio (Bulg.), bul. Maria Luiza, 46.

София, Печатница „Либерални Клуб" — Б. А. Кожухаров. Телефон 1984